

i druge organizacije Bjelovara potpuno opravdana, i da je izdavanjem te monografije o Bjelovaru učinjen značajan korak u nastojanju da se današnje stanovništvo Bjelovara upozna s krajem u kojem živi, te da to može pridonijeti boljem razumijevanju privredno-društvenih potreba u budućnosti. Monografija je, svakako, i vrlo koristan prilog historiografiji Hrvatske, jer je radena sa znanstvenim aparatom, te možemo samo poželjeti da takvih monografija bude što više, i da se dalje nadopunjavaju izdavanjem povremenih zbornika radova.

Mira Kolar-Dimitrijević

*THE SARAJEVO TRIAL, vol. I and II, Documentary
Publications, Chapel Hill, 1984*

Profesori slavistike dr *Nikola Pribić* i dr *Elisabeth Pribić* — u suradnji s američkim historičarom i pravnikom drom. *W. A. Dolphom Owingsom*, preveli su na engleski jezik kompletan zapisnik sarajevskog procesa Gavrilu Principu i drugovima. Historijski uvod je iz pera prof. *Owingsa*. To obimno djelo u dvije knjige ima podnaslov »The Monumental Story of the Assassination that began World War I«. Riječ je o prijevodu provjerenog i najpouzdanijeg teksta cijelog procesa, koji je na srpsko-hrvatskom jeziku god. 1954. objavio prof. *Vojislav Bogićević* pod naslovom »Sarajevski proces«. Taj tekst — rezultat dugogodišnjeg temeljitog istraživanja — naša historiografija smatra vjerodostojnim i svakako pouzdanijim od njemačke i francuske verzije koje su objavljene još 1918, odnosno 1930. god.

Potreba za engleskim prijevodom pokazala se zbog ponavljanih iskrivljenih shvaćanja o sarajevskom atentatu u zapadnom svijetu, kao npr. da je vlada Kraljevine Srbije planirala ubistvo nadvojvode. Nedavno, god. 1984. npr., austrijska je televizija slično govorila, a akademika *Vasu Čubrilovića*, s kojim je vodila intervju, najavila kao — jedinog »Još živog ubojicu«. Baš u smislu obaranja takvih shvaćanja značajan je uvodni tekst profesora *Owingsa*, koji ubuduće nijedan strani historičar i istraživač prvoga svjetskog rata neće smjeti mimoći.

Knjige su popraćene zanimljivim ilustrativnim materijalom, od kojeg je ponešto prvi put objavljeno. Iako su oba toma solidno i skladno opremljena, ipak ima nedostataka u dijakritičkim znakovima naših imena ili termina, a i u nekim transkripcijama — što je samo dokaz da se izdavač našao pred teškim zadatkom.

Branka Pribić